

MATKAKERTOMUS ISO/IEC JTC1 SC7 PLENARY KOKOUKSESTA 2006

- Kokous: 17. ISO/IEC JTC1 SC7 Plenary (Software and Systems Engineering)
- Aika: 14 – 19.5.2006
- Paikka: Thaimaa, Bangkok, hotellit Intercontinental ja Holiday Inn,
- Osanottajat: Noin 200 osanottajaa 21 maasta. Risto Nevalainen, Pekka Forselius, Jyrki Lahnelahti, Markku Tukiainen ja Timo Varkoi Suomesta.
- Työryhmät: Advisory Group, Yleisplenaryt, BPG, SWG5, WG2, WG4, WG6, WG7, WG9, WG10, WG12, WG19, W20, WG21, WG22, WG23, WG24, WG25
- Jakelu: Suomen standardisoimisliitto SFS ry yhteyshenkilöt
TIEKE ITC standardoinnin johtoryhmä
FiSMA yhdyshenkilöt ja FiSMA hallitus
sähköinen versio avoimessa jakelussa internetissä www.fisma.fi

SISÄLLYSLUETTELO:

1. YLEISTÄ.....	2
2. AG-KOKOUS, 14.5.2006	2
3. VIRALLINEN AVAJAISPLENARY 15.5.2005 KLO 9.00	5
4. WG6 (PRODUCT QUALITY)	5
5. WG7 (PROCESSES).....	6
6. WG10 (PROCESS ASSESSMENT)	7
7. WG12 (FUNCTIONAL SIZING)	8
8. WG20 (SWEBOK).....	8
9. WG24 (SOFTWARE LIFE CYCLES FOR VERY SMALL ENTERPRISES)	9
10. WG25 (ITIL).....	11
11. MUUT ASIAT JA TÄYDENNYKSET	12
11.1 WG21 Software Asset Management.....	12
11.2 Process definitions and modeling (SWG5).....	13
11.3 Requirements Study Group (SWG5)	13
12. LOPPUPLENARY JA SEN VALMISTELU-AG, 18.5.2006, 19.5.2006.....	13
13. SEURAAVAT KOKOUKSET 2006 – 2008 JA YHTEYSTIEDOT	14

1. Yleistä

SC7-plenarykokous 2006 järjestettiin Bangkokissa Thaimaassa. Suomen edustajat pääsivät tällä kertaa helpommalla verrattuna viime vuoden isännöyden tuomiin velvollisuuksiin. Kokouspaikkana oli hotellimme Intercontinental + Holiday Inn Bangkok. Kokoustilat ja muutkin puitteet olivat kerrassaan mahtavat. Kuumaa oli sekä ulkona että paikallista ruokaa syödessä. Niinpä itse kullakin meistä oli sekä objektiivinen että subjektiivinen tarve nauttia kylmiä virvokkeita silloin tällöin kokouksen lomassa ja päivällisten aikaan.

SC7:n työalue on **ohjelmistotuotanto ja järjestelmäsuunnittelu** (Software and Systems Engineering). Vuosittain syntyy kymmenisen uutta standardia. Tällä hetkellä noin 90 on ylläpidossa eli kukin vuorollaan uusiutumassa viisivuotiskauden jälkeen. Ylläpidettävien standardien määrä on tasaisesti kasvamassa.

SC7 alla toimii 14 työryhmää, 5 – 35 henkilöä kussakin. Lisäksi on kaksi SC7 yhteistä työryhmää, BPG ja SWG5. Suurimmat viralliset delegaatiot olivat totuttuun tapaan USA:sta, Australiasta, Kanadasta, Japanista, UK:sta ja Etelä-Koreasta. Isäntämaamme Thaimaa yllätti lähettämällä kokoukseen noin 80 henkilöä joko virallisiksi edustajiksi tai tarkkailijoiksi. Lisäksi paikalla oli 25 henkilöä pyörittämässä kokouksen hallintoa.

Bangkokin kokous oli normaali Plenary + työryhmät, tarkoittaen melko kaavamaisista etenemistä. Sunnuntaiamuna aloitettiin koko päivän kestäneellä Advisory Group- kokouksella, sitten maanantaiaamupäivällä yhteinen avausplenary, maanantai-aamupäivän lopussa työryhmien johdantoplenaryt jne. Tiistai, keskiviikko ja torstai olivat tiiviitä työpäiviä työryhmissä. Torstai-iltana oli perusteellinen pohjustuskokous perjantai-iltapäivän loppuplenarylle. Työryhmät pitivät loppukokouksiaan torstaina ja perjantaina aamupäivällä. Koko SC7 piti loppukokouksensa perjantai-iltapäivänä.

Kaikki suomalaiset osallistuivat yhteisiin Plenary-istuntoihin maanantaina ja perjantaina. Risto Nevalainen osallistui lisäksi BPG-työryhmään, SWG5 kokouksiin valikoiduilta osin, AG-valmistelukokouksiin ja WG10 (Process Assessment) toimintaan. Pekka Forselius osallistui WG12 (Functional Sizing) toimintaan ja Requirements-aihetta käsitteleviin kokouksiin. Timo Varkoi osallistui WG10 ja WG24 kokouksiin. Markku Tukiainen osallistui WG6 ja WG20 toimintaan. Jyrki Lahnelahti osallistui WG25 ja valituilta osin WG21 toimintaan. Tämä matkakertomus sisältää kaikkien keskeisten seuraamiemme työryhmien toiminnan selostuksen.

2. AG-kokous, 14.5.2006

Ensimmäisessä valmistelukokouksessa (Advisory Group Meeting) otettiin esille kaikki asiat jotka halutaan keskusteluihin mukaan viikon aikana. Valmisteluna oli BPG-kokous lauantai-iltana. Paikalla oli reilut 30 henkilöä 15 maasta. Kokous oli hyvin valmisteltu, kaikki avoimet asiat saatiin listattua ja työn alle kokousviikoksi. Teknisenä kommentina voi mainita että kokoustila oli liian iso ja siten kuuluvuus huono ainakin nurkasta toiseen.

SC7 sihteerinä toimi professori **Witold Suryn** Montrealin yliopistosta. Ohessa muutama maininta hänen yleisraportistaan kaudelta 2005 - 2006:

- Bangkokin kokouksessa on yhteensä 189 virallista osanottajaa (delegate), mikä on kaikkien aikojen suurin osanotto. Lisäksi työryhmissä oli useita kymmeniä thaimaalaisia asiantuntijoita tarkkailijoina, joten kokonaisuudessa oli noin 220. Suurin ansio kuuluu isäntämaalle, joka lähetti kokoukseen 29 virallista edustajaa ja suuren määrän tarkkailijoita. Muita suuria jäsenmaita olivat USA (19 virallista edustajaa), UK (18), Japani (18), Australia (11) ja Etelä-Korea (10). Ruotsista oli neljä ja Tanskasta yksi edustaja. Vakavinta oli Ranskan poissaolo kokouksesta. Uusina P-jäseninä olivat paikalla Belgia, Intia ja Luxemburg. Meksikosta ja Turkista on kummastakin kaksi osallistujaa (O-jäsen).
- SC7 on tuottanut 93 standardia yhteensä koko SC7 historian aikana, näistä 14 joko uusia tai uusittuja sitten viime vuoden kokouksemme Helsingissä. Yhteensä 31 dokumenttia on työn alla. Neljä uutta työkohdetta oli avoinna kokouksen aikaan. Näkymä on samankaltainen lähivuosille, eli SC7 on verraten aktiivinen komitea.

- Sähköinen äänestysmenettely otetaan käyttöön kesäkuussa 2006. Sähköpostin kanssa on ollut ongelmia, esimerkiksi kaikki äänestykset eivät ole menneet sihteeristölle perille. ISO JTC1 Directives viides versio on otettu huomioon uudessa äänestysmenettelyssä. Puolet P-jäsenistä pitää äänestää kaikissa tapauksissa. Webpalvelu muistuttaa tulevaisuudessa avoinna olevista ja hoitamattomista äänestyksistä. Esimerkiksi Suomella on ollut kohtalaisia vaikeuksia täyttää nämä vaatimukset, toivottavasti asiat paranevat jatkossa.

Etukäteen sovitut WG:t, liaison-vastuulliset, Ad Hoc, Special ja Study Groupit raportoivat tilanteestaan:

- Australian Governance standardiehdotus mainittiin lyhyesti. Asia kuuluu ainakin nykyisille työryhmille WG7 ja WG25.
- WG19 kertoi aikeistaan laajentaa työaluettaan vaatimusten alueelle. Nimi kuuluisi WG19 ehdotuksen mukaan WG19: **Techniques for Specifications for IT Systems**. Keskeisiä aihepiirejä ovat arkkitehtuurit, erilaiset mallinnuksen menetelmät ja UML – yhteistyö esim. OMG:n kanssa. Asia siirrettiin PBG:n hoitoon mahdollisten päällekkäisyyksien ja ongelmien estämiseksi erityisesti vaatimusten mallinnuksen alueella.
- WG25 esitti työsuunnitelmansa. Taustalla oli Study Group työ ja FDIS ISO20000 kommentit. Yhteensä 51 muutosehdotusta oli työjonossa, useimmat niistä ISO20000 nykyistä rakennetta koskevia. Ryhmä sai tärkeän yhteistyökumppanin (A Liaison) eli itSMF Internationalin. Part 2 työtä tehdään viikon aikana tiiviisti. Part 1 työtä tehdään pitkäjänteisemmin, tavoitteena yhteensopivuus ITIL-vaatimusten kanssa (vaatimukset, terminologia etc.) kun uutta versiota valmistellaan. Myös harmonisointi ISO12207 ja ISO15288 kanssa on tavoitteena samalla kertaa. Pienenä painolastina on koettu BSI-keskeisyys tähän saakka, johtaen mm. terminologian erilaisuuteen verrattuna muihin SC7 standardeihin. Monilla tahoilla on osoitettu kiinnostusta myös sertifiointiasioihin, ja tästä on erillinen kokous Peter Dennehy'n kanssa (ISO:n edustaja kokouksessa).
- WG7 selosti nykyisen projektisalkkunsu. Tärkeitä aihepiirejä ovat mm. projektinhallinnan standardin ISO16326 ja mittausprosessin ISO15939 uusiminen, ISO12207 ja ISO15288 uudet versiot ja prosessimallien keskinäinen harmonisointi. Nykyinen työsuunnitelma ulottuu vuoden 2007 loppuun, jolloin myös edellä mainitut standardit olisivat edenneet lopullisiin FDIS-äänestyksiin.
- WG9 aiheutti huolta, koska osallistuminen on ollut laimeaa jo useita vuosia. Työn alla on kaksi standardia, riskienhallinta ja ISO15026 (System Dependability). Riskienhallinnan prosessin uusiminen on tarkoitus siirtää WG7 projektisalkkuun. Siinä pitää ottaa huomioon ISO:n tasolla tekeillä oleva vastaava standardi ja SC27 ryhmän ehdotus riskienhallinnasta tietoturvan kannalta. ISO15026 haakee vielä kotia nykyisten työryhmien piiristä. WG9 lopettaa siten toimintansa tähän Plenaryyn.
- Japani ehdotti uutta työkohdetta ISO14143-1 tilalle. Heidän mielestään tärkeimmät vaatimukset eivät ole tarpeeksi selvästi muotoiltuja. Lisäksi dokumentin rakenne on heikko. Japani oli tehnyt kotiläksyinä uuden ehdotuksen keskeisistä konsepteista (12 kappaletta). Ks. tästä tarkemmin kohta 7 matkaraportissamme.

Yhteistyökumppanien status (A, B ja C liaisonit) selostettiin ja tarkistettiin:

- Turhat eli jo aikoja sitten loppuneet yhteistyösuhteet käytiin läpi. Epäkohtana on ollut näiden roikkuminen listoilla. Pientä siivousta saatiinkin tehtyä.
- Riskienhallinnan alueella on päällekkäisyyttä moneen suuntaan, mm. IEC TC62:n alueella ja SC27 suuntaan. WG9 hoitaa asiaa toistaiseksi. Asia siirtyy WG7 vastuulle jatkossa.
- TC184 SC5 alueella tehdään työtä tuotemallien parissa. Yhteensopivuudesta on meneillään Study Group ja iso tutkimusprojekti. Tärkein yhteistyön kohde on ISO15704: Requirements for Enterprise Reference Architectures and Methodologies. Muitakin saman aihepiirin standardeja on tekeillä.
- INCOSE raportoi tehneensä käsikirjastaan Systems Engineering Handbook version 3 ISO15288 mukaisesti. Käsikirjaa ehdotetaan mahdolliseksi uudeksi TR-tyyppiseksi standardiksi. Heillä on myös suunnitelmia uusiksi työkohteiksi, joista kuullaan viikon aikana. Käsikirja pannaan käsittelyyn USA:n kautta. Työryhmä 20 hoitaa sitten aikanaan kommenttien käsittelyn.
- Systems Security alueella toimiva ISSEA haluaa vahvistaa yhteistyötä suuntaamme. WG7 otti asian hoitaakseen. Myös WG6 voi olla heidän partnerinaan.

- Dokumenttienhallinnan alueella toimiva CEN/ISSS WS DPA haki Liaison B tasoista yhteistyötä WG2 kanssa. Tarkoituksena on dokumenttien vaihto erityisesti käyttäjädokumenttien aihepiirissä.
- SC27 alueella tehdään tietoturvan hallinnan ja varmistuksen menetelmien standardointia. Myös ISO:n tasolla on Security-koordinointiryhmä. Yhteistyötä SC27 suuntaan on noin puolella SC7 työryhmistä. Jim Moore esitteli yhteistyön nykytilaa ja kehitysnäkymiä.
- SC22 alueella toivotaan että UML työ ainakin mallinnusvälineiden kannalta pitäisi siirtää sinne. Tällä työllä olisi aikamoinen vaikutus WG19 työhön eli asiaa käsitellään tärkeänä asiana lähitulevaisuudessa. SC22 Plenaryssä toivotaan asiaan ratkaisua.
- UML-alueella tapahtuu paljon. Versio 2.0 on tulossa standardoitavaksi. Useita työkohteita on yhteistä SC32 kanssa, kuten CORBA, XML ja CWM (Common Warehouse Metamodel) työkohteita. Yhteistyö OMG:n kanssa vaikuttaa myös olevan hyvin tiivistä. OMG jopa on luvannut seurata ISO-standardien rakennetta tulevissa dokumenteissaan. MDA (Model Driven Architecture), SysML (UML profile for systems engineering) ja SPEM (Software Engineering Metamodel) mainittiin tulevina työkohteina. Kannattaa käydä vilkaisemassa myös www.omg.org, jossa on paljon vapaasti saatavilla olevia dokumentteja.
- IEEE yhteistyö on ollut kattavaa jo vuosia. Jim Moore esitti yhteistyön nykyvaiheen entisten kokousten tapaan (tästä on erillinen yksityiskohtainen raportti saatavissa tarvitsijoille). Nykyisinä yhteisinä tai yhteistyön aihepiireinä esimerkiksi ovat riskienhallinta (ISO16085 vs IEEE1540), SWEBOK guide, ylläpidon prosessi (ISO14764 uusinta yhteistyössä), projektinhallinta (ISO16326 uusinta yhteistyössä), webbisovellusten prosessimalli ISO23026 vs IEEE2001 uusinta), Arkkitehtuurin hallinta (ISO25961 vs IEEE1471) ja joukko IEEE standardeja SC7 työn pohjaksi (esim. 830, 1028, 1233).

Puheenjohtaja **Francois Coallierin** esitys kertasi SC7 historiaa ja oleellisimpia päätöksiä reilun 15 vuoden varrelta. Coallier pohdiskeli standardoinnin suuria linjoja ja trendejä mainiten erityisesti:

- SC7 työn painopiste on muuttumassa hiljalleen yrityksiä kattavien arkkitehtuurien hallintaan, ICT-palveluihin ja hajautettuihin järjestelmiin. Perinteisin työmaamme ohjelmistotuotanto (software engineering) säilyy toki keskeisimpänä aiheenamme, koska ohjelmistoa alkaa olla joka paikassa ja kaikissa laajoissa järjestelmissä. Järjestelmäsuunnittelu (systems engineering) on jo osa SC7 vakiintunutta toimintaamme ja yhä näkyvämpi osa kaikkia standardeja.
- Toiminnan laajentumisen johdosta on tarkoitus muuttaa SC7 työalueen (terms of reference) määritelmä kuulumaan: **Standardization of processes, methods and supporting technologies for the engineering and management of software and systems throughout their lifecycle**. Muotoilussa on otettu huomioon JTC1 vastaava määritelmä. Tällä ehdotuksella on huomattava strateginen vaikutus SC7 komiteaan pitkällä aikavälillä, ja johtanee esimerkiksi Governance – aihepiirin merkityksen kasvuun. Keskustelussa esitettiin työalueesta lukuisia vaihtoehtoisia muotoiluja, eli työtä riittää onnistuneen muotoilun aikaansaamiseksi viikon aikana.

Study groupeja (SG) oli harvinaisen monta Helsingin ja Bangkokin plenaryn välillä. Ohessa niiden tuotokset ja tehdyt päätökset:

- SG on Interoperability on osoittanut varsin vähäistä mielenkiintoa. Ehkäpä useampi aihetta käsittelevä tutkimusprojekti on vienyt asiantuntijoiden mehut. Työryhmän puheenjohtaja valitteli tätä, ja myös aiheen huolimattomuutta käsittelevä JTC1 piirissä. Aihetta ei siis jatketa tällä erää!
- SG on Requirements Process oli tehnyt hyvää työtä. Lopputulemana se ehdotti kolmea uutta työkohtetta (Requirements Engineering Process, Requirements Specification, Product Lines). Nämä joko ripotellaan nykyisiin työryhmiin tai perustetaan uusi WG26 Requirements. Asia jäi jatkokehittelyyn varaan viikon aikana. SC7 lupasi miettiä aihepiiriä ja tarjota uutta NWI:tä.
- SG on Architecture Management suosittelee että tähän aihepiiriin perustetaan uusi työryhmä. Suomalaisillakin on siis nyt mahdollisuus osallistua tähän! Pohjatyöksi tarjottiin IEEE1471. Muitakin nykyisiä standardeja saattaa tulla työn piiriin. Ihan ensiksi tässäkin aihepiirissä tarvitaan NWI. Työryhmä 19 osoitti myös mielenkiintoa tätä aihetta kohtaan.

- ISO14143 aihepiiristä oli kaksi SG ryhmää. Part 3 ryhmä suositteli että dokumentti jätetään sillensä eli TR-tasolle. Part 4 ryhmässä puolestaan ehdotettiin nostettavaksi se IS-tasolle, mutta erityisiä muutoksia TR-versioon ei kuitenkaan esitetty eikä koettu tarpeelliseksi.
- SG on Service Management and Delivery pohjusti osin ITIL-jatkotyötä ja Governance-aihepiiriä. Pohjaksi oli tehty eräänlainen kartta eri standardien välisistä suhteista. Myös termistötyö koettiin tärkeäksi, eli yhteistyö WG22 kanssa. Governance aihepiirissä pohjaksi tarjottiin OECD guidelines for corporate governance ja Australian AS8015. Myös ISACAn työ ja mallit pitää ottaa huomioon. Tästä aihepiiristä tarvitaan uusi NWI. Lopputulmana työryhmältä oli myös muodollinen ehdotus uuden työryhmän perustamisesta Governance aihepiiriin eli käytännössä jo ennen kokousta perustettu WG25.
- SWG5 oli tehnyt pohjatyötä prosessien kuvaamisen parissa (ks. tarkemmin ”Process Matters” kalvosarja). Tavoitteena on että sama prosessikuvaus sopisi moneen käyttöön, esim. käyttönotttavaksi, arvioitavaksi ja normiksi sinänsä. Pienet erillaisuudet ja ristiriitaisuudet prosesseja kuvaavien standardien välillä SC7 sisälläkin ovat jonkinlainen ongelma, ja tätäkin yritettiin ratkoa. Rungoksi ehdotettiin WG7 nykyisiä versioita referenssimalleista.

3. Virallinen avajaisplenary 15.5.2005 klo 9.00

Kokous oli hyvin muodollinen, koska kaikki osanottajat olivat paikalla ja aikatauluista oli pakko pitää kiinni. Kokous kesti yhteensä 60 minuuttia. Asiat olivat jokseenkin samoja kuin kohdassa 2 jo on kerrottu. Eniten aikaa veikin osanottajien toteaminen ja AG-kokouksen keskustelujen raportointi. Aluksi oli Thaimaan tietoyhteiskuntaministerin (samalla varapääministeri) tervehdys Plenaryn osanottajille.

4. WG6 (Product Quality)

WG6 on ohjelmistotuotelaatuun keskittyvä työryhmä. Työryhmä on yksi SC 7:n pisimpään työskennelleitä ryhmiä ja ryhmän toiminta vaikutti näin ensi kertaa mukana olleesta Suomen edustajasta hyvin vakiintuneelta ja jopa kaavamaiselta. Työskentelyyn osallistui 27 henkilöä 14 eri maasta (Australia, Kiina, Kanada, Tsekki, Tanska, Suomi, Saksa, Italia, Japani, Korea, Espanja, Britannia ja Yhdysvallat). Työryhmän convener on professori Motoei Azuma ja sihteerinä toimii Toshihiro Komiyama Japanista.

WG6:n työskentelyn perustana on ollut jo useamman vuoden ajan yhdistää entiset ISO/IEC 9126: Software engineering - Product quality ja ISO/IEC 14598: Software Engineering - Product evaluation uudeksi IS-tasoiseksi standardisarjaksi ISO/IEC 25000 SQuaRE (Software Quality Requirements and Evaluation). Syynä tähän on ollut se, että aiemmat erilliset standardit sisältävät paljon samoja tai kiinteästi yhteen liittyviä osia ja toisaalta yhdistämällä standardit saadaan tuotelaadun arkkitehtuuria järkevöitettyä.

Niinpä työryhmä on alkanut kehittää uutta sarjaa. Yksi kehityksen reunaehtoja on ollut, että nykyiset sarjat, erityisesti 9126 on ollut erittäin suosittu ja sen käyttäjäkunta on laaja. Uusi 2500-sarja sisältää osinaan 1 yleinen osa (2500n, sanasto ja suunnittelu/hallinta), 2 laatumalli (2501n, laatumalli ja datan laatumalli), 3 laadun mittaamisen osa-alue (2502n, yleinen osa, referenssimalli, sisäinen laatu, ulkoinen laatu, käyttölaatu), 4 laatuvaatimukset (25030), ja 5 laadun arvioiminen (2504n, yleinen osa, prosessit kehittäjälle, asiakkaalle ja arvioijalle). Työryhmällä on uudessa 25000-sarjan standardiperheessä työn alla kaiken kaikkiaan 17 eri standardia.

Standardit ovat (suluissa new, jos ei ole vielä aloitettu):

ISO/IEC 25001: 2005 - Software engineering - Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Guide to SQuaRE

ISO/IEC CD 25001 - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - Planning and management

ISO/IEC 25010 (new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - Quality model

ISO/IEC CD 25012 - Software engineering -- Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) -- Data quality model

ISO/IEC FCD 25020 - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) –Measurement reference model and guide

ISO/IEC DTR 25021 - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Quality Measure elements
 ISO/IEC 25022(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Measurement of internal quality
 ISO/IEC 25023(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Measurement of external quality
 ISO/IEC 25024(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Measurement of quality in use
 ISO/IEC FCD 25030 - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Quality requirements
 ISO/IEC 25040(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Evaluation reference model and guide
 ISO/IEC 25041(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Evaluation modules
 ISO/IEC 25042(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Evaluation process for developers
 ISO/IEC 25043(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Evaluation process for acquirers
 ISO/IEC 25044(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Evaluation process for evaluators
 ISO/IEC 25051:2006 - Software engineering -- Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) -- Requirements for quality of Commercial Off-The-Shelf (COTS) software product and instructions for testing
 ISO/IEC 25062:2006 - Software engineering -- Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) -- Common Industry Format (CIF) for usability test reports

Lopussa olevat 2505n ja 2506n –sarjan dokumentit ovat muiden organisaatioiden tuottamia ISO:n standardeiksi hyväksytyjä standardeja.

Suomi ei ole aiemmin osallistunut WG6:n työskentelyyn, joten tämä ensimmäinen kerta oli lähinnä tutustumista ihmisiin ja työskentelytapoihin. Allekirjoittanut on nyt liitetty WG6:n sisäiselle postilistalle, joka tuntuu olevan tärkeä työväline ryhmän työskentelyssä.

Lisätietoja Markku Tukiainen, Markku.Tukiainen@joensuu.fi
 Joensuun yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

5. WG7 (Processes)

WG7 työsalikko koostuu nykyisten standardien ylläpidosta ja muutamista uusista työkohteista. Ohessa tilanne tällä tavalla luokiteltuna. Suomen edustajista kukaan ei osallistunut täyttä aikaa WG7 työskentelyyn.

WG7 ylläpidossa olevat ja kokouksessa käsitellyt standardit:

- ISO14764 on saatu valmiiksi ja on odottanut julkaisua jo vuoden! Tästä lähetettiin ankarat moitteet ISO-sihteeristölle.
- ISO15939 Measurement process on menossa uusintajulkaisuksi pikavauhtia ilman mainittavia muutoksia.
- ISO16326 Project Management uusitaan perusteellisemmin. Siitä on jaettu ensimmäinen työversio ja toinen on suunnitteilla ennen syksyn kokousta. Silloin on tavoitteena saada CD-versio.
- ISO12207 Software Lifecycle Processes on menossa perusteelliseen uusintaan. Pohjana on vuoden 1995 versio ja siihen tehty kaksi laajennusta. Pohjana on työversio 2, josta saadaan CD-versio kesäkuun lopun äänestykseen.
- ISO15288 System lifecycle processes tilanne on samanlainen eli siitä on hyvä työversio ja se pannaan CD-äänestykseen.

Uudet työmaat Bangkokissa:

- ISO24774 Guidelines for process definition on tarkoitus saada ensimmäiseen PDTR-äänestykseen, tavoitteena saada aikaan SC7 sisäiseen käyttöön TR ohje. Ks. tarkemmin matkaraportin kohta 10.2.
- Harmonisointityö jatkuu edelleen, tavoitteena yksi malli sekä järjestelmille että ohjelmistoprosesseille.
- Requirement Engineering prosessien uusi työkohte saatiin keskusteltua ensimmäisen kerran. Tuloksena on NWI ja sen lähettäminen äänestykseen kesäkuun lopussa. Aihepiiri herätti huomattavaa keskustelua ja arvosteluakin viikon aikana, lähinnä koska WG7 työkuorma on suuri ja joskus laatu on kärsinyt tästä johtuen.

Lisätietoja Risto Nevalainen, FiSMA ry, riston@sttf.fi

6. WG10 (Process Assessment)

WG10 sai alkuperäisen vuonna 1993 alkaneen työnsä päätökseen eli viimeinenkin ISO15504 osista 1 – 5 julkaistiin IS-tasoisena standardina. Työ jatkui uusilla työkohteilla Part 6: Exemplar Systems Engineering Assessment Model ja Part 7: Organisational Maturity. Lisäksi kommentoitiin useita WG7 dokumentteja, erityisesti uusia työversioita ISO12207 ja ISO15288 standardeista.

Part 6 tilanne nyt ja kokouksen jälkeen:

- ISO15288 prosessit (25 kappaletta) on purettu hyvin pieniksi elementeiksi, jotka on luokiteltu arviointimallin vaatimusten mukaisiksi indikaattoreiksi (base practices, work products). Suurin työkohte on ollut työtulosten määrittely, koska sitä ei olla tehty WG7 puolella.
- Kukin ISO15288 aihepiiri on mallinnettu neljällä tasolla: koko 15288 systeeminä sinänsä, prosessiryhmät, prosessit, peruskäytännöt ja työtulokset. Näiden väliset yhteydet on kuvattu tietokannassa. Mallinnusmenetelminä on käytetty tekstikuvausta (purpose, outcomes), IDEF0, N2 ja FFBD. Mallinnuksen tuloksena on syntynyt erittäin kurinalaisesti tehty, hallittava ja helposti käsiteltävissä oleva perusta uusille versioille. Mallista on ajettavissa eritasoisia dokumentteja.
- Työtuloksia on tunnistettu yhteensä 179 kappaletta. Kustakin työtuloksesta on peruskuvauus. Ne on merkitty inputeiksi ja outputeiksi ISO15288 prosessien mukaan. Lisäksi ne on ryhmitelty ISO15289 mukaisesti kahdeksaan luokkaan. Lisäksi kaikki CMMI-prosessien työtulokset on koottu omaksi listakseen. Tarkoitus on ristiintarkistaa työtulokset Part 5 ja CMMI:n kanssa.
- Työn tulos pannaan ensimmäiseen CD-äänestykseen kesäkuun lopulla. Kommenttien käsittely on vuorossa syksyn 2006 kokouksessa.

Part 7 tilanne nyt ja kokouksen jälkeen:

- Viikon aikana luotiin perustekstejä ja määriteltiin käsitteitä. Käytännössä koko ensimmäinen luonnos kirjoitettiin uudestaan. Kypsyystasojen nimistä ja sisällöistä käytiin kädenvääntöä pitkin viikkoa. Luonnosversion viimeisimmät ehdotukset OML 0 - 5 nimiksi ovat: Immature, Basic, Managed, Effective, Predictive, Optimized.
- Tarkoitus on tehdä myös Exemplar Organisational Maturity Assessment Model. Se sisältää valitut ISO12207 (ISO15504 Part 5) prosessit ja niiden ripottelun tasoille 1 – 5. Tällä työllä on yhteys WG24 työhön.
- Tasojen 4 ja 5 arvioimiseksi todettiin tarpeelliseksi määritellä kaksi uutta prosessia: Quantitative Process Management ja Quantitative Process Improvement. Jälkimmäisen nimeksi ehdotettiin myös Process Innovation Management. Detaljitason prosessien sisällön tekeminen jäi vielä kesken.
- Työ jatkuu pienryhmissä ja WG10 sisäisenä kommentointina syksyn kokoukseen saakka. Tuolloin on tarkoitus saada aikaan ensimmäinen CD-versio.

Lisäksi Timo Varkoille annettiin tehtäväksi päivittää nykyinen Part 5 siten, että sen työtulosluokittelu noudattaa ISO15289 standardia.

Lisätietoja Timo Varkoi, timo.varkoi@tut.fi
Tampereen teknillinen yliopisto, Porin yksikkö
Risto Nevalainen, FiSMA ry, riston@sttf.fi

7. WG12 (Functional sizing)

WG12 on saamassa alkuperäisen tavoitteensa mukaisen työn päätökseen. Tämä olikin ryhmän toiseksi viimeinen kokous. Syksyllä 2006 ei ole interim-kokousta lainkaan, mutta Pietarin 2007 Plenaryn yhteydessä taas on.

Bangkok-viikon aikana työskentelimme lähinnä 14143-1 standardin Functional Size Measurement - Concepts and Definitions korjausten parissa. Siihen on tehty muutamia päivityksiä ja poistettu kokonaan liite A, joka tuli tarpeettomaksi 14143-sarjan Part 6:n valmistuttua. Part 6 on Guide for Functional Size and Functional Size Measurement. Se läpäisi FDIS-äänestyksen aiemmin tänä keväänä 100 % kannatuksella ja IS julkaistaan vielä ennen toukokuun loppua.

Japani oli ehdottanut radikaalia uudelleenorganisointia Part 1:een, vakuuttaen kuitenkin ettei yksikään lause tulisi muuttamaan. Ainoastaan kappaleiden ja lukujen järjestys vaihtuisi heidän mielestään parempaan ja luettavampaan muotoon. Ehdotuksesta keskusteltiin useaan otteeseen ja lopulta äänestettiin sen kannatuksesta. Tällä kertaa Japani kärsi murskaavan tappion, koska yksikään muu maa ei halunnut lähteä muuttamaan Part 1:n rakennetta. Siinä nähtiin aivan liikaa riskejä ja liian vähän etuja ottaen huomioon kyseisen dokumentin vähäiset markkinat. Tarkkoja määritelmiä tarvitsevat lähinnä vain uusien FSM-menetelmien kehittäjät.

Part 5:n 14143-5 Functional Domains ylläpitotarpeen selvittämistä varten perustettiin Study Group, jonka puheenjohtajaksi nimettiin Carol Dekkers. On ilmeistä että kyseinen dokumentti voisi olla hyödyllinen laajemmallekin yleisölle kuin pelkästään FSM-yhteisö.

Toinen merkittävä Study Group, jonka perustamista WG12 loppuraportissaan ehdotti, on Benchmarking Study Group. Sen vetäjäksi nimettiin Pekka Forselius ja Co-chairiksi Eberhard Rudolph. Tämä ryhmä saavutti laajaa suosiota ja siihen ilmoittautui useita osallistujia myös WG12:n ulkopuolelta. Useita sen osallistujia tulee olemaan Soeulissa syyskuun lopussa ISBSG:n Workshopissa, joten silloin siellä järjestetään myös Study Groupin kokous.

Työ mittaamisen, arvioinnin ja Functional Size Measurement-aihepiiriin liittyvien asioiden ympärillä siis jatkuu WG12:n lopettamisen jälkeenkkin.

Lisätietoja Pekka Forselius, FiSMA ry, pekkaf@sttf.fi

8. WG20 (SWeBOK)

Osallistujat:

Saksa (Bernd Hindel, Stephenie Hodder)

Espanja (Juan Garbajosa)

Australia (Bob Hart)

Suomi (Markku Tukiainen)

Yhdysvallat (Stephen Seidman, IEEE, Michael Krueger, INCOSE)

Thaimaa (Pirawat Watanapongse, Wiroj Taweepworadej, Daranee Hormdee, Darunee Smavatikul)

Kanada (Yingxu Wang, Claude Laporte)

Japani (Hiroschi Mukaiyama, Kiyoshi Ogawa)

Korea (Hyuksoo Han)

Kokous oli WG20:n kahdeksas kokous. Ensimmäiset kuusi kokousta työryhmä käytti IEEE:n laatiman ohjelmistotuotannon tietämysreferenssikokoelman saattamiseen ISO:n tekniseksi raportiksi ISO/IEC TR 19759:2005, Software Engineering – Guide to the Software Engineering Body of Knowledge (SWeBOK). Tämän jälkeen työryhmä alkoi kehittää uutta standardia ohjelmistoalan henkilöiden kyvykkyyden kansallisten sertifiointiskeemojen vertailemisen mahdollistamiseksi. Nyt pidetty Bangkokin kokous oli

toinen virallinen kokous standardin kehittämiseksi ja kokouksen pääaiheena olikin tehdä uusi työversio numero 2 standardin pohjaksi. Versio kulkee virallisella nimellä WD2 NP 24773 Software Engineering – Certification of Software Engineers.

Ryhmän convenor on Juan Garbajosa ja tulevan standardin editorit Stephen Seidman, Bob Hart ja Hiroshi Mukaiyama.

Maanantaina työryhmässä sovittiin viikon työjärjestyksestä. Sen jälkeen Stephen Seidman alusti standardin edellisen työversion herättämän ongelman eri osa-alueita. Ongelmaksi on muodostunut eri maiden sisäisistä henkilösertifiointiskeemojen eroista johtuvat seikat. Japani esitti voimakkaan näkemyksensä siitä, että tulevassa standardissa ei tulisi sitoa kansallisia skeemoja noudattamaan ISO:n jo aiemmin kehittämää henkilösertifiointiorganisaatioiden toimintatapastandardia ISO/IEC 17024:2003 Conformity assessment — General requirements for bodies operating certification of persons.

Loppupäivä vietettiin keskustellen henkilösertifiointin peruskysymyksistä. Standardin uuden työversion 2 kirjoittaminen ei edennyt yhtään.

Tiistaina jatkettiin siitä, mihin maanantaina oli jääty. Yön aikana Japanin kanta oli hiukan ”pehmentynyt” ja kompromissia alettiin sorvata ISO 17024:n pitämiseksi mukana uuden standardin normatiivisissa viitteissä. Päivän aikana saatiinkin aikaan tekstiä, jossa todetaan, että uusi standardi tulee sisällyttämään itseensä ISO 17024:n prosessit, ja kansallisten sertifiointiskeemojen tulee esittää omat toimintatapsa verraten niitä näihin prosesseihin. Päivän aikana edettiin muussa standardiluonnostekstissä melko mukavasti.

Keskiviikkona IEEE:n SWEBOK-työryhmän puheenjohtaja James Moore vieraili ryhmässä ja piti esitelmän SWEBOK:n tulevasta kehityksestä. Raporttiin ollaan esittämässä joitakin rakenteellisia muutoksia esitustavan yhtenäistämiseksi, mutta sisältöön ei ole lähiaikoina tulemassa isompaa muutosta.

Ryhmässä keskusteltiin kehitettävän standardin kohdealueesta ja kohdehenkilöistä. Tulevan standardin tarkoittamat ohjelmistoalan ammattilaiset ovat useamman maan mielestä korkeakoulutason koulutuksen omaavia henkilöitä, vaikka työssä pätevytymistä pidettiin tärkeänä. Suomi toi esille eurooppalaiset hankkeet (CEPIS: EUCIP <http://www.cepis.org/index.html> ja CEDEFOP: European e-Skills Forum <http://communities.trainingvillage.gr/esf>), joissa fokus on ollut enemmän ei korkeakoulutautaisissa ammattilaisissa, sekä eurooppalaisen insinööri-koulutuksen yhteisvertailuhankkeen (FEANI: EUR_ACE http://www.feani.org/EUR_ACE/EUR_ACE_Main_Page.htm).

Torstai aloitettiin käymällä läpi alkuvuokolla aikaansaatu standardin työversio 2. Kanadan Claude Laporte toi esille huomioita liittyen tulevan standardin sisältämään eettiseen ohjeistukseen ja kansallisten kulttuurien erojen huomioimiseen standardin tässä osassa. Versiota 2 täydennettiin ja muutettiin jonkin verran. Keskusteltiin siitä, mikä olisi oikea lähestymistapa saada kansallisia kommentteja standardiluonnokseen. Todettiin, että luonnoksen vieminen tässä vaiheessa viralliseen kommentoituihin ja äänestysrekisteröintiin ei ole järkevää, koska kansalliset erot suhtautumisessa henkilöiden sertifiointiin ovat niin suuret, että tarvitaan vielä paljon keskustelua konsensuksen löytämiseksi. Päätettiin laittaa työversio 2 jakeluun SC 7:n työryhmien puheenjohtajille ja kansallisten delegaatioiden johtajille ja saatekirjeessä toivoa mahdollisimman laajaa levikkiä ja kommentointia kansallisilla tasoilla.

Perjantain aamupäivä varattiin työversion 2 läpikäyntiin. Työryhmä kokoontuu seuraavan kerran kolmen päivän mittaiseen välikokoukseen Madridissa viikolla 23-27 lokakuuta 2006.

Lisätietoja Markku Tukiainen, Markku.Tukiainen@joensuu.fi
Joensuun yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

9. WG24 (Software Life Cycles for Very Small Enterprises)

Osallistujat:

Luxemburg (Alain Renault)

Kanada (Claude Y. Laporte/IEEE, Jean Bérubé)

Suomi (Timo Varkoi)

Yhdysvallat (Kenneth Crowder/INCOSE, Perry DeWeese)

Thaimaa (Tanin Uthayanaka, Sanyakorn Buasung, Daranee Hormdee ja 17 muuta)
Belgia (Simon Alexandre)
Irlanti (Marty Sanders)
Meksiko (Ana Vazquez, Jorge Palacios)
Korea (Gil Jo Kim, Hyuksoo Han)
Intia (Om Prakash Jain)
Etelä-Afrikka (Melanie Cheong)
Japani (Kiyoshi Ogawa)

Kokous oli WG24:n toinen virallinen kokous. Aihe on herättänyt ilmeisen laajaa kiinnostusta ja työryhmä näyttää olevan aktiivisimpia SC7:ssa. Uusina jäseninä liittyivät Intia, Korea, Japani ja Meksiko.

Ryhmän convenor on Tanin Uthayanaka ja editori Claude Laporte.

Maanantaina työryhmässä sovittiin viikon työjärjestyksestä. Alain Renault esitteli uusille jäsenille tähänastisen työn tulokset erikseen, jotta ryhmän työtä ei tarvitsisi aloittaa taas alusta. Ryhmän sihteeri Jean Berube esitteli sääntöjä työryhmän työskentelyn vakauttamiseksi.

Iltapäivällä esiteltiin kokousta varten valmisteltua materiaalia ml. esimerkkejä pienille yrityksille tarkoitettuista prosessiprofiileista sekä pienille yrityksille tehdyn kyselyn tulokset.

Tiistai aloitettiin Irlannin esityksellä vaihtoehtoisesta mallista prosessiprofiileiksi. Meksiko esitteli oman - erittäin hyvän ja kiinnostusta herättäneen - **MoProSoft** mallinsa, joka sisälsi tarpeelliseksi koetut prosessit (kokoelma 12207:sta, CMMI:sta ja SWEBOOKista), elinkaarimallin ja arviointikäytännöt. Malli on kansallinen standardi ja Meksikossa sitä käyttää jo 140 yritystä. Toimintamallin toteutuksen verifiointia hoitaa kansallinen ohjelmistolaadun yhdistys (NYCE).

Keskustelussa pohdittiin Meksikon mallin hyviä ja huonoja puolia: mallia pidettiin yleisesti laadukkaana, joskin melko raskaana pienimmille yrityksille. Ongelma on myös elinkaarimallin sisällyttäminen.

Työryhmän luomat vaatimukset läpikäytiin uudelleen, jotta Meksikon mallin vaikutukset tulisivat esille – malli näyttäisi kattavan lähes kaikki työryhmän aiemmat vaatimukset.

Kyselyn tuloksia analysoitiin pienryhmissä tarkemmin, jotta oletetun asiakaskunnan toiveet tulisivat paremmin esille. Suuri osa kyselyyn vastanneista pienistä (<25) organisaatioista toivoi ISO-lähtöistä sertifiointia (recognition) toimintamallille. (Vastanneita 345, joista 70 % toivoi sertifiointia ja niistä 60% ISO:n pohjalta.)

Keskiviikkona jatkettiin vaihtoehtojen käsittelyä. Yhteiseksi näkemykseksi muodostui, että Meksikon mallin pohjalta on mahdollista jatkaa, mutta tarvittava laajuus on käsiteltävä. Samoin tekniset, standardin dokumentointiin ja ISO-käsittelyyn liittyvät asiat vaativat vielä selvittelyä.

Pohdintaa aiheutti myös VSE-määrittely: kuinka suurten organisaatioiden pienet yksiköt ja pienet IT-ryhmät huomioidaan. Tutkimuksen tuloksia yritettiin myös tulkita tarkemmin.

Meksikon mallia käsiteltiin yksityiskohtaisemmalla tasolla. Työryhmän jatkotyöstä käytiin myös keskustelua.

Torstai aloitettiin käymällä vielä läpi pienten yritysten tyypittelyä ja hakemalla tarkoituksenmukaista kohderyhmää. Käsitys on, että suurin osa myös IT-yrityksistä on alle 10 hengen organisaatioita ja sovittiin, että se on jatkossa pääasiallinen kohderyhmä, kuitenkin suurempiakaan ei suljeta pois.

MoProSoft-mallin analysointia jatkettiin ja Meksiko lupasi tehdä esityksen kohdista, joita poisjättämällä mallia voidaan vielä keventää. Jossain vaiheessa keskustelua työryhmä oli jo kehittämässä templateja ja menetelmiä ohjelmistotyöhön, mutta realistisempi näkemys palautui pian, ainakin hetkeksi.

Perjantain aamupäivä varattiin MoProSoft-materiaalin läpikäyntiin. Työryhmä jatkaa kokoustaan mahdollisesti Luxemburgissa lokakuussa Seoulin interim-kokouksen sijaan.

Kokonaisuutena Meksikon mukaantulo oli ilmeinen onnenpotku työryhmälle ja mahdollistaa nopean etenemisen jatkossa. Työn sovittaminen yhteen muiden työryhmien (WG2, WG7 ja WG10) tulee tarjoamaan haasteita.

Lisätietoja Timo Varkoi, timo.varkoi@tut.fi
Tampereen teknillinen yliopisto, Porin yksikkö

10. WG25 (ITIL)

Osallistajat:

Iso-Britannia (Jenny Dugmore, David Keech)
Australia (Ed Lewis)
Luxemburg (Béatrix Barafort, Michel Picard)
Kanada (Marc Taillefer)
Suomi (Jyrki Lahnahti)
Yhdysvallat (Darcie Destito)
Intia (Gargi Keeni)
Etelä-Afrikka (Melanie Cheong, Fred Hoberg)
Japani (Hiroshi Koizumi)
Uusi-Seelanti (Alison Holt, Craig Pattison)

Taustaa ja lähtökohtia

Työryhmä kokoontui nyt ensimmäisen kerran ja sen tehtävänä on **ISO/IEC 20000** –standardin kehittäminen. ISO/IEC 20000 tuli ISO-standardiksi BS 15000 –standardista fast-track-menettelyn kautta, jolloin alkuperäisenkin ajatus oli, että standardia korjataan ISON toimesta hyvin pikaisesti. Nykyversion vaatimukset ovat monilta osin epäselviä ja mm. sen muotoilu ei ole SC 7:n ohjeiden mukainen.

Jo BS 15000 oli tehty lähes puhtaasti sertifiointia ajatellen vaatimusstandardiksi. Monissa maissa on herännyt toive – tai ainakin idea – saada standardiin tuki myös prosessien kyvykkyyden arvioimiseen ja vertailutiedon (benchmarking) löytämiseen.

Työtä ko. standardiin tai ITILiin liittyen on tehty Luxemburgissa ja Etelä-Afrikassa. Luxemburgissa on rakennettu ITILin ja ISO 15504-5:n pohjalta AIDA-mallit sekä prosessien kuvaukseen että niiden kyvykkyyden arviointiin, ja Etelä-Afrikassa on tehty työtä ISO/IEC 20000:n ja ISO 12207/15504 prosessimallien vertailussa.

Australia on tarjonnut omaa standardiperhettänsä AS 8000 pohjaksi ISO/IEC 20000:n tietoturvallisuuden ja hyvän hallintotavan (governance) osuuden laajentamiseen.

Ryhmän convenor on Jenny Dugmore UK:sta ja co-convenor Alison Holt Uusi-Seelannista.

Maanantai

WG 25 ei kokoontunut, mutta Service Management, Service Delivery and ICT Governance Study Group aloitti. Tämän Study Groupin kokoonpano oli sama kuin WG 25 myöhemmin viikolla.

Study Groupissa kartoitettiin Governance-aihepiiriin malleja ja standardeja ja todettiin, että alue tulee ottaa keskeisesti huomioon ISO/IEC 20000:n kehittämisessä.

Tiistai

Pidettiin ensimmäinen varsinainen ryhmän kokous. Convenor piti pitkän alustuksen ryhmän tavoitteista ja siitä miten ainakin UK:ssa on paineita ISO/IEC 20000 –standardin pikaiseen kehittämiseen erityisesti arvioinnin ja sertifiointin ohjeistuksen osalta. Etelä-Afrikka toi vahvasti esiin sen, että standardissa on nyt epäselviä vaatimuksia.

Kuten maanantain Study Groupin kokouksessakin oli todettu, yksi keskeinen kehittämisalue on tietoturvan ja hyvän hallintotavan (governance) hyvien käytäntöjen nykyistä laajempi näkyvyys standardissa. Tästä keskusteltiin sängen laajasti, ja lopuksi päätettiin perustaa Study Group tutkimaan ja tarkentamaan tietoturvallisuuden ja hyvän hallintotavan (governance) standardeja SC 7 – tasolla. Työryhmälle tunnistettiin tutkittaviksi standardeiksi ja malleiksi mm. ISO/IEC 16085, ISO/IEC 20000, ISO 9000, ISO 27000, ISO 14000, AS 8015 (N3463), AS/NZ 4360 ja COBIT. Ryhmän puheenjohtajaksi tuli Alison Holtia Uusi-Seelannista. Ryhmän kokoonpano vastaa lähes täysin WG 25:n jäsenistöä.

Näimme lyhyet esittelyt Australian AS 8000 –standardiperheestä, Luxemburgin AIDA-malleista sekä Etelä-Afrikan tekemästä ISO 15504 vs. ISO/IEC 20000 –analyysistä (näistä tarkemmin keskiviikon ja torstain osuuksissa).

Keskiviikko

Australian edustaja kertoi AS 8015 –standardista. AS 8015 (Corporate Governance of Information & Communication Technology) on “sateenvarjostandardi”, jonka alle on koottu aihepiiriin eri standardeja, mm. ISO/IEC 20000:n lisämateriaaliksi (AS 8017 Governance of ICT Operations) sekä projekteja varten omansa (AS 8016 Governance of ICT Projects). Keskustelimme AS 8015 –standardista ja sen hyödyllisyydestä ISO/IEC 20000:n kannalta. Lopputulos (jälleen) oli, että ISO/IEC 20000:n kattavuutta tietoturvallisuuden ja hyvän hallintotavan osalta tulee laajentaa ja niinpä päivän päätteeksi muotoilimme Fast Track Resolutionin AS 8015:2005:n saamiseksi ISO/IEC-standardiksi.

Päivän toinen keskeinen aihe oli standardin prosessimallin harmonisoiminen SC 7:n muihin standardeihin sekä mahdollinen kypsyyssmalli prosessien kehittämiseen. Saimme vieraita SWG 5:stä ja hyvän esityksen ISO/IEC TR 24774 Process Definition Guide –raportista keskustelumme pohjaksi. Pyydettiin Luxemburgin, Intian ja Etelä-Afrikan edustajia tekemään prototyyppi yhdestä standardin kohdasta TR 24774:n kuvaamaan muotoon seuraavaksi päiväksi.

Torstai

Aloitettiin standardin kohdasta 8.2 (Incident Management) TR 24774:n ja Luxemburgin AIDA-mallin mukaan tehdyn prosessikuvauksen katselmoinnilla. Kuvaus herätti paljon keskustelua, mutta yleisesti mallia pidettiin kehityskelpoisena ja selkeäksikin mainittiin. Peruseriaate prototyypissä oli, että Outcome-osio otettiin AIDA-mallista ja Activities and Tasks suoraan ISO/IEC 20000:sta.

Tehtiin Resolution standardin uudesta osasta 3, joka sisältäisi arvioinnin ja sertifiointin periaatteet.

WG 6:sta käytiin japanilaisten voimin esittelemässä SQuaRE-arkkitehtuuria, joka sisältää 25000-standardiperheen (kts. WG 6:n osuus raportista).

WG 7:stä Terry Doran esitteli standardit 15288 ja 12207.

Jälleen käytiin pitkä keskustelu tarpeellisuudesta tehdä standardista kypsyyssmalli.

Perjantai

Viimeisteltiin ryhmän lehdistötiedote ja loppuraportti sekä nähtiin WG 2:n Richard Hodgkinsonin esitys dokumentoinnista ja käytettävyydestä.

Sovittiin joistakin ryhmän sisäisistä tehtävistä (mm. WWW-sivut) ja jaettiin ISO/IEC 20000 – standardin eri kohtia työryhmän jäsenille tutkittaviksi ja tehdyn prototyypin (kts. keskiviikko ja torstai) pohjalta TR 24774:n prosessimuotoon muutettaviksi.

Seuraava kokous: Interim-kokous Soulissa 2006-10-30/11-03.

Lisätietoja: Jyrki Lahnelahti, Jyrki.Lahnelahti@inspecta.fi
Inspecta Sertifiointi Oy

11. Muut asiat ja täydennykset

11.1 WG21 Software Asset Management

Työryhmä on saanut kehuja ISO/IEC 19770-1 –standardin nopeasta kehittämisestä ja sen saamasta suosiosta; standardia on myyty ilmeisen paljon. Tämä standardihan käsittelee ohjelmisto-omaisuuden hallintaa prosessien näkökulmasta (mm. riskinhallinta, kustannusten seuranta jne.).

Ryhmän convenor on Roger Wittlock (Ruotsi).

Tässä kokouksessa ryhmän tarkoitus oli viedä eteenpäin standardin osaa 2, joka keskittyy työkaluihin ja tietokenttiin, joilla ohjelmistoelementtien käyttöä ja lisensointia seurattaisiin.

Koska osa 2 on ollut työn alla jo pitkään ja DIS-tavoiteaikataulu on ylitetty, päätti ryhmä hakea NWI:n kautta uutta potkua osan kehittämiseen. Osan 2 nimeksi täsmennettiin ”Systems and software engineering –

Software Asset Management Tag”. Tavoitteena on saada luonnos aikaiseksi vuoden 2006 aikana. Tag – termin voisi kait kääntää lisenssienhallinnan yhteydessä esimerkiksi ”kuvaustiedostoksi” tai ”kansilehdeksi”.

Keskustelu viikon aikana painottui ohjelmisto-osien tunnistamiseen tarvittavan tagin määrittelyyn sen kohdistamisen, tietosisällön ja rakenteen osalta. Pitkien keskustelujen jälkeen ryhmässä todettiin tarve lisätiedoille ja ulkopuolisille näkemyksille, joten koottiin ohjelmistotoimittajien kommentoitavaksi kirje, joka sisältää mm. ehdotuksia tagin sisällölle. Kirjeen saajia ovat ainakin Microsoft, Oracle ja Novell. Saatavien vastausten perusteella jatketaan tagin määrittelyn tarkentamista seuraavassa kokouksessa.

Seuraava kokous: Interim-kokous Lontoossa alkaen 2006-10-23 tai 2006-10-16.

Lisätietoja: Jyrki Lahnelahti, Jyrki.Lahnelahti@inspecta.fi
Inspecta Sertifiointi Oy

11.2 Process definitions and modeling (SWG5)

SWG5 piti kaksi kokousta, jossa he esittivät luonnoksen ISO24774 Guidelines for process definition sisältöä. Tämä dokumentti on tarkoitus lähettää äänestykseen tavoitteena TR2 tyyppinen ohjeisto. Lähtökohtana on ollut elinkaarimallien 12207 ja 15288 harmonisointi ja kokonaan uusien versioiden kehittäminen (ks. täältä osin WG7 luku 4).

Tavoitteena on, että useammat käyttäjäryhmät voisivat käyttää paremmin yksittäisiä standardeja. Tyypillisiä käyttötilanteita ovat prosessien käyttöönotto ja arviointi. Toissijaisena tavoitteena on, että samaa prosessikuvausta voisi käyttää moniin tarkoituksiin.

Prosessien kuvaamiseen käytetään seuraavaa hierarkkista rakennetta (suluissa olevia ei ole vielä määritelty):

- Title
- Purpose
- Outcomes
- Activities (arvioinnin kannalta Base Practice)
- Tasks (arvioinnin kannalta Base Practice)
- (Input and Output Work Product)

Hyvä käytännön esimerkki tästä on prosessimallien uusimmat versiot, jotka on jo tehty tämän käsitteistön mukaisesti.

11.3 Requirements Study Group (SWG5)

Käsittelyn pohjana oli Study Group raportti, jossa esitettiin kolmea uutta aihepiiriä:

- Requirement Engineering process
- Requirement document
- Requirements for Product lines

Pitkällisten BPG-keskustelujen tuloksena kaksi ensimmäistä aihepiiriä annettiin WG7 hoitoon. Arvosteluakin kuului, koska WG7 työkuorma on suuri ja monilla meistä on ollut huonoja kokemuksia työryhmän työvauhdista taikka tulosten laadusta. Asiaan siis palataan seuraavissa kokouksissa!

Kolmas aihepiiri annettiin WG4 tehtäväksi. Timo Käkölä Jyväskylän yliopistosta nimitettiin tämän aihepiiriin co-editoriksi.

12. Loppuplenary ja sen valmistelu-AG, 18.5.2006, 19.5.2006

Torstai-iltana pidettiin kahden tunnin valmistelukokous, jonka ainoana tavoitteena oli käydä läpi perjantain plenaryn päätökset. Tulokset on koottu tähän lukuun, jos on tullut muutoksia luvussa 2 mainittuihin linjauksiin. Osa yksityiskohtaisista tuloksista on mainittu myös luvuissa 4 – 10, joten niitä ei toisteta tässä.

- Käsitetyö on edennyt epäilyistämme huolimatta. Tarkoitus on määritellä SC7 aihepiirin käsitteistö, perustuen IEEE sanastoon. Nykyisin työtä tekee WG22, mutta aihepiiri on luonteeltaan jatkuvaa työtä. Tuloksena on sekä standardi että sanaston tietokanta.
- Arkkitehtuurista päätettiin perustaa uusi työryhmä. Ensimmäinen työkohde on IEEE 1471 muuttaminen ISO-standardiksi. Ruotsi nimitti työryhmälle ehdokkaan puheenjohtajaksi.
- Muutama mielenkiintoinen IEEE standardi annetaan SC7 työn pohjaksi, etenkin paljon käytetty IEEE 829 Test Documentation. Muitakin on tulossa eli IEEE yhteys on tiivistymässä kaiken aikaa.
- WG2 halusi muuttaa nimensä kuulumaan Software and Systems Documentation, SC7 laajemmasta scopesta johtuen. Muutos on lähinnä tekninen, eli lisättiin järjestelmäsuunnittelun osuus joka useimpien muiden työryhmien nimissä jo on.
- IT Governance aihepiiristä käynnistetään Study Group, jonka työhön Jyrki Lahnelahti lupasi osallistua. Keskeisiä inputteja ovat ITIL, COBIT ja monet yleiset ISO-standardit. Tästä työryhmästä on aikanaan eli Pietarin kokouksessa odotettavissa ehdotuksia uusiksi työkohteiksi.

13. Seuraavat kokoukset 2006 – 2008 ja yhteystiedot

Vuosittain pidetään iso yhteinen, kaikkien työryhmien plenary. Seuraavien vuosien isäntämaat ovat:

- Venäjä, Pietari Plenary 20. – 25.5.2007. Järjestelyistä ei ole vielä tarkkaa tietoa, mutta epäilemättä kokouksesta tulee taas tehokas ja ajoittain näyttäväkin.
- Saksa, Berliini Plenary, toukokuu 2008. DIN on isäntänä ja kokous lienee heidän toimitiloissaan.
- Intia, toukokuu 2009.
- Japani, toukokuu 2010.

Kukin työryhmä pitää puolivuositaisen välikokouksensa. Prosessiläheiset työryhmät WG7 ja WG 10 järjestävät vuorovuosin eräänlaisen ”miniplenaryn” (Interim meeting), jonka isäntämaat ovat:

- Etelä-Korea, Soul 30.10 – 3.11.2006. Tähän välikokoukseen osallistuvat myös BPG, SWG5, WG4, WG22, WG23 ja WG25.
- Kanada, Montreal Interim meeting lokakuu 2007.

Muiden työryhmien jo sovittu kokouspaikka loka – marraskuussa 2006 on:

- WG 6, Salvador (Brasilia)
- WG19, Kioto
- WG20, Madrid
- WG 21, Lontoo
- WG24, Luxemburg

Lisätietoja kokouksesta ja useimmat sen dokumentit ovat saatavissa Risto Nevalaiselta, STTF Oy, puh. 0500-507750, riston@sttf.fi. Pekka Forselius antaa tarvittaessa lisätietoja WG12 asioista, Timo Varkoi WG10 ja WG24 asioista, Markku Tukiainen WG6 ja WG20 asioista sekä Jyrki Lahnelahti WG21 ja WG25 asioista.